

ROMANIA

1 LEU POSTA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Barón L. Pop

Előfizetési árak: Hónaponta 110, negyedévre 320, fél-évre 540, egészévre 1200 lej. Külföldre: Hónaponta 2, negyedévre 6, fél-évre 12, egészévre 20 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „UJ KELELET” a transzilvaniai és banati népből egyetlen politikai napilap. Cikkjeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELELET

ISIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Szerda, 1937. augusztus 25.

5697. EV. XX. ÉVF. ELUL 18. 192 SZAM.

Cáfol az Univerusul

A statisztikáról általában már régen megállapították, hogy a hazugságnak legtudományosabb és éppen ezért legraffináltabb formája.

A lovagokban az emberek becsületészoival, vagy esküvel erősítették meg valóságos állításukat; ma egyszerűen hivatkoznak a statisztikára.

Az Univerusul is ezt teszi. Statisztikát közöl a Romantai kereskedők nemzeti megoszlásáról.

A kimutatás annyira pontos és hűséges, hogy Beszterce-Naszód megyében mindössze két száz kereskedőről tud, holott egyedül Beszterce legalább 20 van belőlük, nem szólva a százlakta falvakról, ahol más nemzetiségű kereskedő nem tud megmaradni.

Mi derül ki ebből a statisztikából? Az, hogy a városokban 29.000 román és 28.000 zsidó kereskedő él, szemben a falvakkal, ahol 80.000 román kereskedő mellett mindössze 50.000 zsidó tud a kimutatás.

A kimutatásnak ebben a propagandacélokra megfűszert formájában nyilván az a célja, hogy a zsidó túltengést bizonyítsa a kereskedelemben.

Abban a foglalkozási ágban, amelyben a zsidóság a legnagyobb számarányban van képviselve.

Amelyről azt olvastuk az Univerusulban nem egyszer és tajtékzó cikkek sorai között, hogy „teljesen megkaparintották” a zsidók, hogy a zsidók esaló módszerei „kiülték belőle a románokat” és így tovább. Már-már magukban hitték, hogy a kereskedelemben többet vagyunk a kelleténél.

Ezt a hitünket cáfolja le az Univerusul az ő legfrissebb antiszemita statisztikájával.

Harmaricezei-rel több a román, mint a zsidó kereskedők száma az országban.

Ma így néz ki a totális zsidó uralom a kereskedelemben, hogy nézhet ki a többi foglalkozási ágakban, ahol jóval kisebb létszámú vagyunk képviselve.

Köszönjük az Univerusulnak ezt a cáfolatot. Szép dolog, ha egy ilyen komoly lap az igazság kedvéért saját magát is képes meg hazudolni.

A kellemetlen vendégek

A kormányt lapjában, a Nafineua Románában meghonosították a fürdőhelyekről szóló tiportok közlését.

A lap lehetőleg minden fürdőhelyről, azoknak szezonjáról, gyógyhatásáról és vendégeiről beszámoltot ír.

Igen helyes és a lap üzleti szempontjából üdvös dolog tiportokat írni a fürdőhelyekről, mert hiszen az üzlet. Legális, kifogástalan üzlet, mert a lap reklámot csinál a fürdőnek, a fürdő pedig alighanem megfizeti ezt a reklámot tarifálsan, megállapodászerűen a lap kiadóhivatalának.

Eppen ezért a lapok hasábjain rendszerint megszokott hangnemből, ütött-kopott szokvány-mondatokkal telítődve jelennek meg ezek a közlemények. E fajta cikkekre nehéz mindig új kifejezéseket találni.

A Nafineua Románá mégis talál. A zseniális cikkíró tudja, hogy mi kell a mai közhangulatban. Új fogalmak, új foglalkozások.

Leírja legutóbbi számában a kormánylap Román-szentgyörgy naszódmegeyi fürdőhely minden kívánatosát. Hogy milyen remek a klímája, milyen jó a vize és milyen jelentős egyetemi tanárok vezetésével folyik a gyógyvíz egészségügyi ellenőrzése.

Hogy milyen kirándulohelyek övezik, mily gyönyörűség hallgatni hetenként háromszor a törzénét, stb., stb.

Azonban baj is van. A cikkíró alaposan kihangsúlyozza ezt a bajt. Csak azt nem tudjuk, vajjon a fűrdőigazgatóság határozott kívánására teszi-e?

Ime így szól a „haj” megjelölése, a cikk utolsó bekezdésében:

„A vendégek között feltűnő a sok zsidó jelenléte, ami annyira kellemetlen a kiváló román vendégeknek.”

Ez hát az egyetlen baj. Csak azt nem tudjuk, hogy mit sajnál rajta a Nafineua Románá. Vajjon a gyomorbajt sajnálja a zsidóktól, akik Román-szentgyörgyre mennek kúrát tartani? Vajjon ezt a gyomorbajt

Japán sikerek a kínai fronton

Amerikai békekialtványa a japán és kínai kormányokhoz. A tokiói szovjetkövet tagadja, hogy Oroszország támogatná Kínát a Japán elleni háborúban

Sanghai, augusztus 24. A Reuter jelenti, hogy a japánok ma reggel egyidejű támadást intéztek a szárazföldön, tengeren és levegőben. Dacára a bomba- és lövedék-esőnek, a kínaiak erősen tartják állásaikat. Woosung felől, ahol a japánok az át-töréssel próbálkoznak, élénk tűz hallatszik. Ottani állásaikat a kínaiak tengeri ütegekkel védik. A japánok mindenütt ádáz ellenállásra találtak.

Ujabb jelentés szerint a japánok által ma reggel indított roham folyamatosan van. A harc az északi pályudvart, Fongyuannál, majd Woosungot keleti irányban a nemzetközi koncesszió határával ész-szekelő vonalon folyik.

Nagy japán győzelem

Pekingből jelentik, a japán hatóságok hogy a kuantungi hadsereg, miután a Senci tartományból érkezett és Mandzsuria felé tartó kínai csapatokat rendszertelen visszavonulásra kényszerítette, elfoglalta Kalgan helyiséget és a kínai fal egy szakaszát. A japán csapatok a helyzet urai Nankau vidékén és a környéken is fenyegetik a kínaiak állásait. Tegnep este Pekingtől 25 kilométernyire harca került sor a japán csapatok és kínai szabadcsapatok között. Csatározások folynak Liangsiangnál is, ahol a kínaiak túzérsgéi támogatással rohamozták a japánokat.

A Domej-ügynökség jelenti Tokióból, hogy a japánok elfoglalták Nankau szorosát, amely igen nagyjelentőségű pont hadászati szempontból és amely a nagy fal mellől uralja a Peking-Szuj-Yuan utvonat.

Kalgan elfoglalásáról a következő részleteket közlik Pekingből: A japán repülő

majdnem az összes állomásokat bombázták a Peking-Kalgan vonal mentén. Másrészt a Peking-Hankov vasútvonalon a kínai csapatok nyomása erősödik. A China National Aviation Corporation székhelyét Sanghaiból Hankowba helyezte.

A japán hivatalos jelentés is megerősíti a hirt, hogy a kuantungi japán hadsereg a Kalgantól nyugatra fekvő fronton megverte a kínaiakat. A kínaiak — mondja a közlemény — nagy veszteségeket szenvedtek és jelenleg dél felé vannak visszavonulóban. A közlemény elismeri, hogy a Liangsiangi vasútvonal közelében a kínaiak ádáz ellenállást fejtenek ki.

Tokió, augusztus 24. Szugijama hadügy-miniszter tegnap kijelentette a kormányban képviselt pártok értekezletén, hogy jelenleg lehetetlen jóslatokba bocsátkozni a kínai-japán vizsály időtartamát illető eg. A japán kormány el van tőkelve arra, hogy minden erőfeszítést meg tesz a konfliktus minél sürgősebb megoldása érdekében.

Sanghai, augusztus 24. Kínai politikai körökben cáfolják azt a hirt, hogy Sanghaiban nemzetközi dandár létezne.

Az angol tengernagyi hivatal jelenti, hogy jelenleg a kínai vizeken 18 brit hadihajó tartózkodik, amelyek között négy pán célos és hét torpedóromboló van.

Uj parancsnok a sanghai japán csapatok élén

Sanghai, augusztus 24. (Rador.) Iwoe Matsui tábornok, aki eddig a Formosa szigeten levő japán haderők főparancsnoka volt megbízatást kapott, hogy átvegye a sanghai japán csapatok vezetését.

Amerikai kiáltvány a hadviselő felekhez

Washington, augusztus 24. (Rador.) Cor del Hull külügyminiszter kiáltványt intézett Kinához és Japánhoz, amelyben arra kéri a hadviselő feleket, ne folyamodjanak erőszakhoz. A két nemzetnek a közöttük levő nézeteltérést olyan alapon kellene rendezniük, ami nemcsak az Egyesült Államok, de a nemzetek többségének véleménye szerint a nemzetközi viszony rendszerbályozására egyedül hivatott.

Tokió, augusztus 24. Slavutski új orosz nagykövet tegnap este idérkezett és kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy derül-látó az orosz-japán viszonyt érintő kérdések megoldását illetőleg. Cáfolta, hogy Blücher marsall Mongoliába menne és kijelentette, hogy azon hírek, amelyek szerint a szovjetek támogatnák Kínát, alaptalanok.

Ugyanekkor a Stefani olasz távirati iroda moszkvai értesülése szerint Blücher

marsall hadseregének mongoliai felszerelése igen gyors menetben folyik. Kína felhatalmazta állítólag Oroszországot, hogy négy vágányú vasútvonalat építsen területén és az utóbbi időben Nankingba orosz gyártmányú bombavetőgépek érkeztek.

Addis-Abeba, augusztus 24. Az eiszó gránátos hadosztály ma reggel elindult Maszsauba, ahol hajóra száll és elindult Sanghaiba.

Ujabb esés volt a tokiói értéktőzsdén

Tokió, augusztus 24. Tegnep ujabb esések voltak az értéktőzsdén. A beszt azon aggodalommal magyarazzák, amit a 2 milliárd yenes hadikő-csönről szóló hírek keltek. Mértékadó körök attól félnek, hogy a nagyvállalatok tartaléktőkét nem fogják befektetni a kormány által tervezett kötelező hadikölcsönbe.

(Folytatása a nyolcadik oldalon)

nek számára, mint a cikkíró állítja, a zsidók jelenléte kellemetlen.

De az sem tulságoshan logikus, sőt nem is tulságosan erkölcsös, hogy ez a mellékmondatokban antiszemitaalkodó lap jólfizető zsidó cégek hirdetésait közli ugyanabban a lapban, sőt talán ugyanazon az oldalon.

A közmondás szerint viszont a pénznek nincs szaga. Igen böles közmondás, de igen kevésbé fenkőlt álláspontot takar.

Ez a nem tulságosan magasnívójú álláspont jellemző a kormány hivatalosára, a Nafineua Románára.

Nem válik dicsőségőre.

VILAG TUKRE

A béke: a Népszövetség!

Írta: Philip Noel-Baker,
Nagy-Britannia volt munkáspárti külügyi államtitkára

A külpolitika mindnyájunk politikája. Mindnyájunk sorsát érinti az esetleges háború.

Rendkívül veszedelmesnek kell tartanunk a mostani helyzetet. Egyik oldalon a meggyöngyített Népszövetség, a másik oldalon a rettentő fegyverkező verseny, amelyben a népek háromezermillió font sterlinget dobnak ki évenként, hiába — háromszor annyit, mint amennyit 1931-ben költöttek a fegyverkezésre. Ha még figyelembe vesszük, hogy mennyire aláaknáz-ták a nemzetközi jog tekintélyét és érté-nyét: előttünk állanak a mostani nemzetközi politika legfontosabb tényezői.

Hogy jutottunk odáig? Négy fájdalom-san csengő nevet kell említenem csak: Mandzsuria, Chaco, Abesszinia, Spanyolország....

Pedig 1931-ig biztató volt a fejlődés. 1931 óta, négy rettentő külpolitikai ballépés után, a kormányok és népek szemében megcsökkent tekintélyű Népszövetség áll előttünk. Végeredményben pedig kis és nagy nemzetek egyaránt, biztonságuk zálogát egyedül a fegyverkezésben látják.

A mandzsuriai, délamerikai, abessziniai és spanyolországi háboru idején Nagy-Britannia kormánya volt az, amely a Népszövetség tagjait helytelen és szerencsétlen utakra vezette. Egyedül az lehet most a reményünk, hogy visszafelé is megtesz-szük a Népszövetségtől elvezető utat. Ezért követeljük!

— Vissza a Népszövetséghez!

Talán ezt a követelést magáévá teszi a mostani „nemzeti” angol kormány. Igaz azt válaszolják, hogy a Népszövetséggel Európában sem lehet mit kezdeni, mert Németország és Olaszország nem hajlandó vele együttműködni. Amerikára vonatkozóan pedig az Egyesült Államok nem is tag. — Ázsiát illetően viszont Japán már hosszabb ideje elhgyta a Népszövetséget.

Az angol munkáspárt a legélesebben visszautasítja az előbbi defétista érvelést. Emlékeztetünk arra, hogy még mindig 58 állam a tagja a Népszövetségnek. Figyelmeztetünk arra, hogy a népszövetségi tag-államok 1500 millió lakosságával szemben a nem tagállamok 350 millió embere áll.

Mit jelentene a gyakorlatban a „Vissza a Népszövetséghez!” politika?

Jelentené, hogy új roham indulna meg a nemzetközi jog uralmáért. Új roham annak elismeréséért, hogy a háboru a legnagyobb bün az emberiség ellen. Jelentené a nemzetközi viták békés elintézését és jelenené a háboru megelőzését.

De jelenené továbbá a támadó elleni gazdasági és pénzügyi akció megszervezését. Az abessziniai háboru egyik legfontosabb tanulsága, hogy a nyersolajszállítás tilalma egészen rövid idő alatt, hetek alatt hatásos lett volna a támadó olaszok ellen. Manapság repülőgépet, hajót, tankot és motorizált ágyut egyaránt, az olaj mozgatja.

A kollektív biztonság kulcsszava ma az „olaj” lett.

A népszövetségi gyakorlati politika jelenené továbbá a lefegyverző konferenciát: a tanácskozásook újból való elindítását a fegyverkezések korlátozása érdekében.

A lefegyverzés most egészen távolinak tűnik fői előttünk. Pedig soha nem volt annyira indokolt és sürgős valamely követelés, mint ez. Ugylátszik, egy-két államférfi kezdi most már belátni, hogy a fegyverkező verseny a veszedelmek legfőbb for

relnek ezuttal zór a szkizma háboru alatt cenzurahivatal Csehszlovákia

ste elutazott kocsját pedig tolták a cseh

éséllenség tőiben

A dobudzsai ban borzal A városkäre ünnepléye

epélyről haza- éséllenség bor- haminc hul-

New-Yorki környékén és rületén hatal- károk jelenté- van a katasz- tban való.

Canfa- tábornok

t lapunk más Granicerul tá- párt elmőkét edeali szanató- nyuloy opetán ugy lát- titikus vissza- ezután állapo- t be, ughogy ancu kapitány, nak vezetője Legujabb bu- létután Canta- alságosra for- k adott kifeje- tét.

gészségi

hy kormányzó jelentés igen szerint a kor- kot nem ha- is nyugodtan jesen eltűnt s mális magas-

ek tok iók

száml-

TAS

nyrtársa- r. Barón on: 8-61.

1937. aug. 25.

SZOVATAN

természetes meleg gyógyfürdőn utószőzőn-
ban napi penzió személyenként

120 lej

rása — egyttal pedig kollektív ostobaság
amellyel egyetlen nemzeti vagy nemzet-
közi problémát nem lehet megoldani.

Megfelelő, konkrét terv, amelyet a ha-
talmak, elsősorban pedig az angol népek
befolyása támogatna, mindenütt robbanó
elkészséget váltana ki. Nem feleltünk el
Guernica borzalmas leckéjét. Milliók és
milliók állnának minden olyan felelős kor-
mány mögött, amely határozott javaslatok-
kat terjesztene elő a légi háború teljes
eltörése érdekében, vagy javasolná az
egyed-egy országok légi haderejének megszü-
ntetését, hogy nemzetközi légi rendőrség
lépjen helyükbe.

Angol munkáspárti kormány — amint
ezt a Labour Party legutóbbi akciópro-
gramjában kifejtette — gondoskodni a föl-
tétlenül szükséges fegyverkezéssel, de nem
tűrné, hogy könyörtelen militaristák legye-
nek a világ ügyeinek fellebbezhetetlen irá-
nyítói. De egy Labour-kormány egy per-
cig sem nyugodnék addig, amíg nemzetköz-
i egyezmény nem szabályozná a fegy-
verkezés kérdését.

A nemzetközi kereskedelem újjáéleszté-
se és kiterjesztése; a nemzetközi kölcsön-
ök rendszeréhez való visszatérés; nem-
zetközi közmunkák; nemzetközi ellenőrzés
a nyersanyagok fölött; szabad gyarmati
piacok a gyarmati mandátumok rendszeré-
nek széleskörű kiterjesztésével — ezekkel
a követelésekkel válaszolunk a konzervatívok
szükkőri, ostoba gazdasági naciona-
lizmusára, de ezek a követelések jelentik
az egyetlen utat, amely a világ igazi prosperitá-
sához elvezet.

Mindenen túl pedig: a „Vissza a Nép-
szövetséghez!”-politika jelentené a vissza-
térést a nemzetközi politika genfi módsze-
reihez. A világ valamennyi parlamentje
bizonyította arra, hogy a megváltás nyil-
vánossága és az alkotmányossághoz való
ragaszkodás az igazságosság, a szabadság
és az őszinte államvezetés egyetlen bizto-
sítéka. Ezt bizonyította be a genfi intéz-
mény működésének első évtizede is.

A legutóbbi hat év legsúlyosabb bűne
volt, hogy visszatértünk a diplomácia régi
és be nem vált módszereihez.

Lehet, hogy előbbi követeléseink: Nép-
szövetség, lefegyverző konferencia, kollektív
biztonság, gazdasági együttműködés.
— hallatára sokan megállapítják majd,
hogy ma mindez utópizmus.

Pedig ezek végtelenen tévednek.
Azok az utópisták, akik azt hiszik, hogy
biztonságot és boldogságot a mostani gaz-
dasági nacionalizmus és fegyverkezési őrlt-
ség hozhat.

A Labour Party politikája nem utópista
politika — ellenkezőleg: gyakorlati segít-
ség a mai világ bajaira.

Tovább megyek: a mai időkben ez az
egyetlen lehetséges gyakorlati politika.
És ha nem valósul meg haladéktalanul,
akkor igen nagy a valószínűsége annak,
hogy az európai civilizáció lángokban
pusztul el.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

Legmodernebb kivitelben készül-
nek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság
nyomdájában Cluj, Str. Barza
L. Pop 10. Telefon: 8-61.

Cionisták és nemcionisták szó- csatája a zsidó állam fölött

Weizmann válasza azoknak a zsidóknak, akik félnek

Zürich, aug. 24. A Jewish Agency Council-
jának zürichi nagygyűlésének vitájáról rend-
kívüli érdekes, újabb részleteket közölnek a
lapjelentések. Talán soha sem volt ilyen élénk
és dinamikus a cionisták és nemcionisták ta-
lálkozásának szócsatája, mint ezalkalommal.
A felosztási terv a nemcionisták körében is
épp úgy felkavarta a kedélyeket, mint a cio-
nisták táborában. És rendkívül figyelemre-
méltó jelenség, hogy azok a szónokok, a-
melyek egyes nemcionisták részéről hangzo-
tak el a Councilban pro vagy contra, miben
sem különböztek azoktól a beszédektől, ame-
lyek a cionista kongresszuson hangzottak el,
Cionista beszédek voltak ezek. Még Félix
Warburg is cionista hurokat pengetett o-
kor ellenzéki beszédekben, viszont a Jasager
Lestschinsky, a neves zsidó szociológus be-
szédét bátran elmondhatta volna bármelyik
cionista delegátus.

Mély hatást gyakorolt a Council cionista
és nemcionista tagjaira egyaránt Ussiskin
nagy beszéde a felosztási terv ellen. Senki se
irigyeljen engem — mondotta Ussiskin, —
hogy most itt beszélnem kell. Nagyon nehéz
a helyzetem ebben a gyülekezésben. Én, aki
az első perctől kezdve cionista vagyok, ide
állok erre a tribünre, amely cionisták és nem-
cionisták fóruma, hogy a cionista kongresszus
határozata ellen beszéljek. Tiszta lelkiismeret
tel teszem. Az a szándékom, hogy előkészít-
sem a legközelebbi kongresszus határozatait,
amely a végső döntést fogja hozni. Nem fo-
gok a kongresszus határozata ellen szavazni,
de mert lelkiismeretem ellen sem szavazhat-
ok, tartózkodni fogok a szavazástól.

Egy angol zsidó álláspontja

Simon Marks (London): Dr. Weizmann
több ízben hívta kerekasztal-konferenciára az
arabokat. Ezt a meghívást soha sem fogad-
ták el. Leszögezte a kölcsönös politikai pari-
tás elvét és ezt sem fogadták el. A mi políti-
kánk az alapja az angol néppel való barátsá-
g és együttműködés volt és marad. A kritikusok
azt mondják, hogy az angolok támogatása igen
takarékos, de nem szabad elfelejteni, hogy angol
uralom alatt kilenczere nőtt 1919 óta a palesztinai
zsidó lakosság és olyan tapasztalatokra tettünk
szert, amelyek saját államiságra tesznek képessé
bennünket. Akadt-e más nép, amely segítő
jobbót nyújtott volna felénk ezen idő alatt?
A királyi bizottság megértette a mi helyzet-
tünket, értékelte a mi munkánkat, elemezte
a mi problémánkat. A parlament a mi olda-
lunkon van. Az angol sajtó és közvélemény
lelkességgel fogadta a zsidó állam eszméjét.
Ha nem tanusítunk kellő megértést ezzel a
kinálkozó alkalmakkal szemben, úgy könnyen
megváltozhatnak az angol közvélemény irán-
tunk táplált érzelmei. Mi azt követeljük,
hogyha a zsidó állam Nagybritannia szándé-
kainak mérték-zsinóra, ennek az államnak
megfelelő fejlődési lehetőséget is biztosítsa-
nak. Jogunk van megfelelő teret követelni a
további fejlődésünkre és tiltakozni az ellen,
hogy Negev pusztaság maradjon, követe-
ni, hogy az új zsidó Jeruzsálem a zsidó álla-
mhoz tartozzék és, hogy gondoskodás történjék
arról is, hogy az állam határai védelemre is
képesek legyenek.

Schalom Asch: Nem cionisták és nemcio-
nisták előtt állunk, hanem a zsidó nép és a
zsidó ország előtt és vannak emberek, akik a
felosztás mellett és akik ellene vannak. És
nem akarok most sem a felosztás ellen, sem
a felosztás mellett beszélni. Nem összegyellek
bevallani, hogy az igen és a nem között inga-

— Ha választanom kell két ut között, ame-
lyek közül a másik nagyon nehéz ugyan, de
mégis oda vezetett, eddig háromszázezer
zsidót hoztunk az országba, több, mint 110
kolóniát és egy nagy várost teremtettünk,
sok kulturális értékeket termeltünk, — a
másik ut pedig egy fantom, amelyről nem
tudjuk, hogy mikor teljesül, amelyről csak
negatív oldalakat látunk, míg a pozitívak
csak elméletben léteznek, ha tehát azt köve-
telik, hogy ezt a fantomot fogadjuk el és
hagyjuk el a nehéz, de biztos utat, úgy na-
gyon komolyan kell beszélni a dolgokról.
A régi uton előbbre lehet jutni lassan, olykor
sok nehézség árán, az új uton azonban sem-
mit sem lehet teremteni. Én hiszem és remé-
lem, hogy

az egész felosztási ügyből nem lesz sem-
mi.

De annál keserűbbnek érzem azt a körül-
ményt, hogy nem az angol parlament, nem a
mandátum-bizottság, nem Washington, hanem
mi vagyunk az elsők, akik az ország négytő-
déről lemondunk. Félix Warburg szavát is
hallottuk és én tudom, hogy ő ellenzéke a fel-
osztási tervnek. Ebben az értelemben épp
úgy azonosítom magam Warburggal, mint a
kongresszuson a Haschomer-Hacair a Mizra-
chival. (Derülttség.) A kiindulási pont egé-
szen más az én főérvem az, hogy egyetlen
nemzedék, egyetlen kongresszus és egyetlen
mozgalom sem jogosult arra, hogy aláírja a
mi nagy és régi reményeink feladását.

dozom. De az az érzésem, hogy nem szabad
becsapnunk egy ajtót, amit kinyitottak elől-
tünk, nem utasíthatjuk vissza minden szó-
 nélkül a kormány javaslatát. De annyi bizo-
nyos, hogy csak egységes zsidó nép fogja tud-
ni megteremteni Izrael orszagát, egy szaka-
dár nép semmit sem fog kapni.

Lestschinsky hitvallása

Jakob Lestschinsky: Mi hiszünk Erec Jisz-
raelben, de az ország sajnós, igen kicsi egy
tizenhéttmillió népek. És mégis nem csak
mondok az igent, hanem kiabálom azt. Ha
azt kérdelem önmagamtól, mi rettenetesebb a
három millió fonyi lengyel zsidók helyzeté-
ben: a szegénység vagy a kétségbeesés, azt
kell mondanom a kétségbeesés legrettenete-
sebb, a holnapba vetett remény hiánya ezer-
szer rosszabb, mint az éhség. Holnapba ve-
tett remény nélkül nem lehet élni. Négyzáz-
ezer zsidó Palesztinában igen sokat jelent,
még többet jelent azonban, hogy porból meg-
szerveztek egy zsidó népet, egy cionista moz-
galmat, amely az utban lévő zsidó népet
képviselet. Életemben nem hallottam annyi an-
ticionista beszédet, mint itt. (Taps.) Én azon-
ban Jasager maradtam, mert mindezen beszé-
dek után is látom, hogy

a Cionista Szervezet, amely az utban lé-
vő zsidó népet képviseli, épségben mar-
radt. Az állam szimbóluma és a megvál-
tás kezdete ez a szervezet.

Ha szégyenkezve is beszélnek arról a foga-
lomról, ami az államot jelenti, a zsidó nép
füllében ez a szó ugy cseng, mint a megváltás
kezdete. Nekünk szólnunk kell ezzel a han-
gulattal. A nép hangja Isten hangja. Mint a
nép fia mondom: Igen, igen, igen. A pillanat
elérkezett.

Weizmann válaszol

Az általános vitára Weizmann Chaim nagy

beszédében válaszolt és abban többek között a
következőket mondotta:

— Warburg barátom azt mondotta, hogy
amikor megalakították a Jewish Agencyt,
nem zsidó államról, hanem zsidó otthonról
volt szó. Mit jelent a nemzeti otthon? Szá-
munkra azt jelenti, hogy annyi zsidót hozunk
az országba, amennyit csak lehet, héber
nyelvvel, zsidó kultúrával, vallással, egyetem-
mel, kolóniákkal és falvakkal, stb. Milyen el-
vi különbség áll fenn a nemzeti otthon és az
állam között? Az állam csak jogi formája
annak, amit az angolok politikai bölcsesé-
gükben nyitva hagytak. Igaz, mi nem be-
széltünk zsidó államról és az állam, amit
most ajánlanak nekünk, nem a mi javaslata-
munk. A javaslat a viszonyok nyomása alatt
született meg. Irigylem Ussiskin barátomat,
aki össze tudja keverni a naivitást a miszti-
kummal, kombinálva azzal a kívánsággal,
hogy átgorjuk mindazt, ami fizika és kémia.
Ussiskin mérnök-ember, de ha Palesztináról
van szó, megszűnik mérnöknek lenni „Dantól
Ber Sebáig” — rendben van, de hogyan csinál-
juk ezt, Ussiskin barátom? Meg lehet fe-
ledkezni arról, hogy az arabok is az országban
vannak, csatlakozni lehet ahhoz a kívánság-
hoz, hogy legyen egy zsidó birodalom, — de
nem látom az utat. Örök zsidó tragédia ez a
szakadék az akarás és tudás között. Ha nem
tudjuk azt, amit akarunk, akarnunk kell azt,
amit tudunk. Hogyan jussunk tovább? A
földvásárlás nehéz, a bevándorlás napról nap-
ra nehezebb. Erre jön ez a javaslat. Én csak
abból a szempontból vizsgálom, hogy lehető-
séget nyújt-e arra, hogy a holtpontra tovább
jussunk. Én azt hiszem, igen.

— Ha ma azt mondják itt: minden, ami az
országban történik az arabok hozzájárulá-
sával kell, hogy történjék, úgy jogos a válasz:
a héber egyetemet, a kolóniákat is az arabok
hozzájárulásával teremtettük? Miért tegyük
lát akkor ezt a lépést csak abban esetben,
ha az arabok hozzájárultak ahhoz? Mi remé-
ljük, hogy bizonyos foku hozzájárulás elérhe-
tő. Ha azonban ezt a hozzájárulást az ország-
ban való munkánk alapfeltételévé tessük, úgy
ez azt jelenti, hogy szakuccába hajtának ben-
nünket.

— Az arabok akkor fognak megegyezésre
jutni velünk, ha tudni fogjuk, hogy kaphatnak
tőlünk valamit. Az arabok egyszer keresni
fognak olyan erőket, amelyek veszély nélkül
segítségükre lehetnek és ezért hiszem, hogy
éppen az által, hogy ezek az országok kivít-
ták függetlenségüket és a palesztinai arabok
mentesülnek attól a félelemtől, hogy kiűzik
őket az országból, megadják a megegyezés
lehetősége. Ezt nem lehet egy genfi utazás-
sal elintézni, itt sok utazásra lesz szükség:
Kairóba, Damaszkuszba, Bagdadba, ezer ca-
lódásban lesz résznünk és nem minden ilyen
kísérlet fog eredményhez vezetni, — de ez az
ut politikai vonal és lehetőség.

— És még valami. Warburg egyfelől jog-
gal azt mondotta, hogy a döntések itt, a Je-
wish Agencyben kell történnie, másfelől vi-
szont kijelentette, hogy ha nem fogadják el
az én formulámat, esetleg elmelegyünk inuen-
Vagy, vagy. Vagy határozunk itt és akkor
azt akceptálnunk kell, — de nem lehet elvetni
egy határozatot a szakadás fenyegetése alatt.

A zsidó félelmek

— Vannak zsidók, akik attól félnek rette-
netesen, hogy képtelenek lesznek a zsidók egy
államot vezetni: veszekedni fognak. Mi csak
olyan egységesek és olyan egyetlennek va-
gyunk magunk között, mint a többi népek.
Mi nem vagyunk rosszabbak náluk, csak ke-
vesebb a szerencsénk. Vannak zsidók, akik at-
tól félnek, hogy ha lesz egy zsidó állam, az
özes zsidókat a zsidó államba fogják küldé-
ni. Ma az ördögbe küldik a zsidókat. Az anti-
szemitizmus nem a cionizmus miatt született
meg; a maga törvényei szerint fejlődik.

— És befejezésül: Tudom, hogy vannak
zsidók, akik már most szaladnak a mandatá-
rius hatalomhoz és kormányokhoz és elmond-
ják, hogy a „jobb zsidók”-nak nincs szüksé-
gük zsidó államra. Erre csak a zsidók másik
szortéjának, a lengyelországi és románialak-
nak van szükségük. Ezek az emberek így be-
szélték a Balfour deklarációról s így beszélnek
most is. Akkor is kudarcot vallott ez a felfo-
gás, most si kudarcba fog fullni. A „jobb zsi-
dók” „jobb zsidók” fognak maradni, a ross-
szabbak mocsarakat fognak száritani, iskolá-
kat fognak építeni, egyetemet emelni, míg ők
is aztán a jobb zsidók szortéjához fognak tar-
tozni. Engedjék, hogy ezek a zsidók utjukon
haladjanak, mi a magunk utján járunk. Az
építés és a remény, a bátorság és a jobb na-
pokba vetett hitt utján.

Az Unive

Bucuresti, aug
sajtó nap-nap u
és egyre szélese
szorító intézkedé
alien. Most az U
a román kereske
rozatot indított
ellenőrizhetetlen
ján a zsidóknak
távolítását kíván
versul antiszemit
a románok képez
delemben...

A ro
tisztul

Hivatalos adat
azt írja az Unive
gyei székhelyein
delmi cég van be
kézen van 26.802
kisebbségieké 15.
A falvakon 162.0
román és 81.618
zsidó). A lap szer
dó egyre súlyosab
hatolás folyik, an
tikusan eltávolítjá
akik képtelenek e
delem család metó
folytatja cikkét az
jenek idejében kor
közben jön meg a
ma-holnap elfoglal

A kereskedelmi
oszlása megéyké v
ján a következő v
Arad megye: 6
1082 zsidó, a több
Arges: 1570 rom
Bacau: 1143 rom
Baia: 302 román
Balti: 1032 rom
Botosani: 329 r
Bihar: 702 rom
Cernauti: 293 r

A kol

A Porunca Vre
lozsvári román k
munkások szöv
igazgatókhoz inté
kommentálja rend
Ez a körlevél, am
ban nem szorul k
a következőképp

„Igazgató Ur!
lozsvárt felénkít
tanulók ezreinek
összegeket hoznak
háztára, könyvek
Minthogy az izzá
és sok nélkülözéss
pénz, a mi nemzet
szét teszi ki, kérj
ebből a pénzből e
nit senek el, úgy a
nálják, akik semm
mit sem csináltak
kívül azt hisszük t
a revizionista, ko
mozgalmasat kise
kedők szubvencio
pénzzel is ezt tess
rül. Kérjük igazg
ne csináltasson se
meg értetlenül
kor is, ha román
rosnál egy baniva

A mi szervezet
„Románia a romá
rendelkezésére, me
sokat és keresked

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000
címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-újhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Barza L. Pop 10.

Az Universul antiszemita statisztikájából kiderül:

Harmincezerrel több román, mint zsidó kereskedő van az országban

Amikor Iorga professzort az orhei zsidók választották meg képviselőnek, Iorga és az orhei rabbi, A középiskolai tanárok elnöke szerint a Deanszülői zsidóknak is kötelességük volna csatlakozni az antiszemita mozgalomhoz

Bucuresti, augusztus 24. Az antiszemita sajtó nap-nap után egyre élesebb hangon és egyre szélesebb területen követel megszorító intézkedéseket a romániai zsidóság ellen. Most az Universul „Mentsétek meg a román kereskedelmet!” cím alatt cikksorozatot indított el, amely többé-kevésbé ellenőrizhetetlen statisztikai adatok alapján a zsidóknak a kereskedelemről való elítélését kívánja. Érdekes, hogy az Universul antiszemita statisztikája szerint — a románok képezik a többséget a kereskedelemben...

A romániai kereskedelem statisztikája

Hivatalos adatokra való hivatkozással azt írja az Universul, hogy az ország megyei székhelyein összesen 72.211 kereskedelmi cég van bejegyezve és ebből román kézen van 26.802, zsidó kézen 25.992 egyéb kisebbségié 15.804 és külföldieké 3603. A falvakon 162.034 működik, ebből 80.416 román és 81.618 kisebbségi (amiből 51.150 zsidó). A lap szerint északról dél felé haladó egyre súlyosabb és módszeres zsidó behatolás folyik, amelynek során szisztematikusan eltávolítják a román kereskedőket, akik képtelenek ellenállni a zsidó kereskedelem család metódusainak. Ennélfogva — folytatja a cikk — az Universul — intézkedjenek idejében kormányzó urak, mert evés közben jön meg a betolakodók étvágya s ma-holnap elfoglalják az Önök helyeit is!”

A kereskedelmi cégek nemzetiségek megoszlása megyék szerint az Universul alapján a következők volna:

Arad megye: 6240 cégből 1425 román, 1082 zsidó, a többi más kisebbségi.

Arges: 1570 román, 75 zsidó.

Bacău: 1143 román, 1224 zsidó.

Băia: 302 román, 759 zsidó.

Balti: 1032 román, 1611 zsidó.

Botosani: 329 román, 1032 zsidó.

Bihar: 702 román, 1241 zsidó.

Cernauti: 293 román, 2583 zsidó.

A kolozsvári román kereskedők körlevele

A Porunca Vremii mai számában a kolozsvári román kereskedők, iparosok és munkások szövetségének egy az iskola igazgatókhoz intézett körlevelét közli és kommentálja rendkívül lelkes szavakkal. Ez a körlevél, amely jellegzetes tartalmában nem szorul különösebb kommentárra, a következőképpen hangzik:

„Igazgató Ur! Szeptember e'sejével Kolozsvárt felélenkíti a szülőik és az iskolai tanulók ezreinek ideáradása, akik nagy összegeket hoznak magukkal ellátásra, ruházatra, könyvekre, iskolai szerekre, stb. Minthogy az izzadsággal, szaladgálással és sok nélkülözéssel összegyűjtött román pénz, a mi nemzeti vagyunk jelentős részét teszi ki, kérjük öködjék afelett, hogy ebből a pénzből egyetlen fillért se idegenítsenek el, úgy ahogy a kisebbségek csinálják, akik semmit sem vásárolnak, semmit sem csinálnak románoknál. Ezenkívül azt hisszük tudomás van arról, hogy a revizionista, kommunista és anarchista mozgalmakat kisebbségi iparosok és kereskedők szubvencionálják, tehát a román pénzzel is ezt teszik, ha az ő zsebükkbe kerül. Kérjük igazgató ur ne vásároljon és ne csináltasson semmit idegeneknél, őrisz meg érintetlenül a román pénz, még akkor is, ha román kereskedőnél, vagy iparosnál egy banival többet kellene fizetni.

A mi szervezetünk, amelynek célja: „Románia a románoké”, készséggel áll rendelkezésére, megjelölve a román iparosokat és kereskedőket, akik prompt módon

Cetatea-Alba: 543 román, 1204 zsidó.
Cluj: 980 román, 1050 zsidó.
Covorlui: 1203 román, 1298 zsidó.
Dorohoi: 471 román, 1163 zsidó, 5 kisebbségi.
Falciu: 328 román: 393 zsidó.
Hotin: 640 román, 2318 zsidó.
Iasi: 619 román, 2068 zsidó, 49 kisebbségi.
Ilfov: 12.392 román, 5190 zsidó, 2569 kisebbségi.
Izmăil 74 román, 603 zsidó.
Lapusna: 664 román, 2790 zsidó.
Maramaros: 166 román, 1060 zsidó.
Muscel: 1319 román, 7 zsidó.
Neamt: 550 román, 1045 zsidó.
Nasaud: 329 román, 666 zsidó, 2 kisebbségi.
Orhei: 164 román, 1475 zsidó, 114 kisebbségi.
Prahova: 4713 román, 434 zsidó.
Putna: 1038 román, 669 zsidó.
Radaut: 230 román, 736 zsidó.
Roman: 337 román, 550 zsidó.
Szatmar: 169 román, 1193 zsidó, 864 kisebbségi.
Szilagy: 829 román, 806 zsidó.
Szamos: 343 román, 557 zsidó, 130 kisebbségi.
Soroca: 385 román, 1904 zsidó.
Storonijet: 56 román, 340 zsidó.
Suceava: 63 román, 234 zsidó.
Teleorman: 3345 román, 62 zsidó, 154 kisebbségi.
Tighina: 267 román, 1326 zsidó.

Nagy- és Kis-Küküllő megyékben az Universul statisztikája szerint 300-al több a zsidó, mint a román. Arról azonban nem szól a krónika, hogy ezekben a megyékben hány üzlet van a szászok kezén. Általában a szász-lakta megyék statisztikája jóindulatulag hiányzik ebből a kimutatásból. Az Universul további statisztikák közlését igéri, „hogy lássuk a számok szomorú fényében, hogyan készítjük elő mi magunk a biztos utat a zsidó uralom felé.”

készek önt kiszolgálni, úgy az ár, mint az áru minősége tekintetében.”

A zsidók legyenek antiszemiták

A Curentul rövid megszakitás után mai számában folytatja a zsidó-kérdéssel kapcsolatos ankétre beérkezett válaszok közlését. A mai nyilatkozó I. Nisipeanu, a középiskolai tanárok szövetségének elnöke. Iorga és a többiek nyilatkozatait után természetesen dolog, hogy az aprószentek is hasonló tónusban beszélnek a romániai zsidó kérdés rendezéséről. Ha Miron patriárcha piócáknak minősíti a romániai zsidókat, ha Iorga csak parazitákat lát bennük, úgy nincs mit csodálkozni azon, ha Nisipeanu ur a középiskolai tanárok nevében maradtakalánul csatlakozik az előtte szólóhoz. Elmondja, hogy romániai zsidó invázió sok kal veszedelmesebb, és katasztrófálisabb, mint volt a barbár népek beözönlése. Ha Romániában antiszemitizmusnak kellene lennie, úgy ez elsősorban a benszüli zsidók kötelessége volna. Nekik kellett volna megborzadniok, riadót fújniok az invázió ellen, amelyet a háboru után a zsidók oly nagy számának az országba való jövetelével jelentettek. A román tömegekben erőteljesen felébredt a nép fenntartás ösztöne és nacionalista politikai mozgalmakban szervezkednek meg, amelyek egyelőre békések maradnak, de nem lehet tudni, milyen formát ölthetnek magukra, azon magától értetődő kétségbeesésben, amelyet ez a fojtogató beözönlési hullám kivált.

A továbbiakban Nisipeanu állást foglal

az asszimiláció ellen. Ez egyrészt pszichológiai lehetetlenség, mert a zsidó etnikai jelleg továbbra is fennmarad a mozesi vallás miatt, amely nem vallás, hanem sovén politika, amely mélyen átment a zsidók husába és vérebe. Különbösen is örültség volna az asszimilációt hirdetni most, amikor Romániában oly félelmetesen nagyszámú zsidó van, több, mint az összes nyugati országokban együttvéve. A legnagyobb szerencsétlenség volna ez a román nép számára, amelynek vérebe olyan lelki tulajdonságok öjtődnek, amelyeket ösztönösen elvetünk. A feladat: Limitálni a romániai zsidók számát, redukálni őket arra az arányszámra, amelyet a jogosan és törvényesen ittlakók képviselnek. Adáz revizionnak kell ennél fogva következnie. Ebben nem kell befolyásoltatni magunkat attól, hogy huglágóknak, vagy barbároknak fognak nevezni, mint ahogy nem kell féltünk a Népszövetségtől sem.

Iorga és az orhei rabbi

Iorga zsidóellenes magatartásával kapcsolatban most az egyik román hetilapban, a Reporter-ben Em. Socor, a kiváló román publicista és a „Zorile” bucaresti román lap volt főszerkesztője érdekes leleplezéseket közöl.

Socor cikkének bevezetésében Iorga legutóbb tanusított zsidóellenes magatartásával és antiszemita beállítottságú cikkeivel foglalkozik majd kitér Iorga professzor

nyilatkozatának azon részére, amelyben a kitünő tanár a következőket mondotta a Curentul anketján:

„Nem fogom elfelejteni soha sem azt a megvetést, amellyel ifju éveimben a cotnari zsidó kocsis beszélt a román paról, aki verejtékesen dolgozik a mezön. Ezzel kapcsolatban Socor feltételezi cikkében, hogy ha Iorga, a tudós professzor visszaemlékezik ifjuságának ezen élményére, akkor vissza fog emlékezni valószínűleg arra is, amikor a zsidók választották meg képviselőnek.

„1919-ben volt — írja Em. Socor érdekes cikkében, — amikor Iorga Miklós, a nagy román történelemtudós a beszarabiai Orheiben jelöltette magát képviselőnek. A beszarabiai városka tu'nyomó része abban az időben olyan zsidóságból állott, amely nem beszélt csak jiddisül és ezért szükség volt arra, hogy Iorga különben tartalmas beszédét valaki jiddisül is tolmácsolja a választól propagandagyülésen a választóknak. Ez a valaki az orhei rabbi volt, egy fehérszakállu ur, aki a tribinről méltatta hallgatósága előtt Iorga történetudósi és publicisztikai érdemeit és arra kérte fel hiveit, hogy szavazataikat a választáson a nagy történelemtudósra adják. A jelöltet meg is választották Orheiben és a választás után ellenfelei filozofizmusmal, zsidóbarátsággal vádolták meg Iorga Miklóst, az új képviselőt, aki azonban akkor sem késett a válasszal.

„Tekintettel arra, hogy Orheiben a lakosság túlnyomó része zsidó — jelentette ki akkor nyilatkozatában Iorga Miklós — meg kellett magyarázni zsidó választóimnak azon a nyelven, amelyet értenek, hogy ki a jelölt. Az elintézés módja nagyon szép volt. Egy ósz és tiszteletrémeltó rabbi, aki jól ismeri tevékenységemet és műveimet, annyi melegséggel ajánlott engem hiveinek, hogy azok megértették, hogy hazafias gesztus az lesz, ha szavazataikkal a képviselőséghez segítenek.”

Az orhei zsidók tehát jó hazafiak voltak 1919-ben, amikor Iorga professzort orhei képviselőnek megválasztották, de ugyanazok a zsidók, illetve fajtestvéreik, most paraziták és vérszippók, akik kiszorítják a romániaságot saját országából...

Egy debreceni nyilaskeresztes közirő kiderítette, hogy Cromwell, Napoleon, Wilson, sőt a windsori herceg és neje is zsidók

„Az ismertnevű szociálpolitikus” nagyszabásu műve „Angliáról és Izraelről”

A magyar nyilaskeresztes irodalom legújabb eseménye az a mű, amelyet szilicei Váradi Gyula debreceni nyilaskeresztes közirő irt és amely különleges címlappal is felhívja már magára az olvasó figyelmét. A rüpirat címe „Anglia és Izrael”, a címlapon az angol birodalom közepén karrikázott zsidó bankár ül pénzeszacskóval a kezében, aiatta pedig a következő felirás díszel: „Angliu a tengerek ura, viszont Angliát mi urajuk”...

Váradi Gyula történelmi élelátása

De a debreceni nyilaskeresztes közirő ezután további érdekes és főleg történelmi szempontból jelentős megállapításokat tesz: Kideríti, hogy a reneszánsz főleg zsidó újjászületés volt és a „Sátán segítségével varázskörükbe vonták és szétfephetetlen láncokkal magukhoz láncolták a mai föld összes csöcselékét, a földről soha ki nem irtható elégtelleteket, a müveltebb társadalmi osztályok csöcselékét a szabadkőműves páholyokba, a Rotary Clubokba, a Pen Clubokba...

Ezután a szerző meglepő és eddig ismeretlen tényeket állít: „A világalomra vonatkozó sátni ígéretek hajszoalása a közben már Cromwell, már Gusztáv Adolf, már Napoleon mögött is a zsidók bujtak meg. Napoleonnal éppen úgy a zsidó világhatalmi gondolat utópiája jártá végig Európa csataterait, mint most a bolsevizmus hadseregével”...

Anglia, a zsidóság és a világ-háboru

De ha eddig nem leplezte le a zsidóságot a debreceni nyilaskeresztes közirő, akkor most teljesen végez azzal is, Angliával is, mint a zsidóság főincosával... Könyvének következő fejezetében kijelenti, hogy a világ-háborut Anglia és a zsidók okoz-

ták és ma is csak a zsidók viaskodnak Oroszországban, Mexikóban és Spanyolországban és mindezért Anglia felelős...

A windsori herceg, a zsidóbérenc...

Es ha ezek után még kételkedne valaki abban, hogy a zsidók és Anglia együtt pakálnak, akkor a következő felvilágosításokat olvassa el a debreceni nyilaskeresztes közirő könyvéből:

„Minden zsidó érdeket szolgáló mozgalomnak Anglia a középpontja és ezek után most unár a windsori herceget és nejét veszi célba — amire magunkfajta józlésü ember millió fontokért nem vállalkozna — írja megdöbbenéssel Váradi Gyula szociálpolitikus —, hogy négy hónapot töltson egy olyan zsidó hajlékban, ahol megbizható bécsi információk szerint — még a buja délkelet minden csodájával felszerelt télikertben is a „foeter judaicus” a zsidó büz terjeng és hatja át a levegőt, falat, ruhát és minden. Hogy ebben a környezetben egy volt király, a High Life legszedítőbb magasságához szokott charming prince kíséretével együtt élni tudott, sőt Mary angol királykisasszonyt férjével együtt és a kenti herceget feleségével együtt ide meghívta, — ez már annyira felháborító, hogy a közirő nem is tudja magát megfelelően kifejezni.

Végül is így kiált fel a szociálpolitikus: „Angliát örök időre ki kell szorítani Európa kontinenséről, miután az angol és zsidó nép visszavonhatatlanul egy megtszító feladatban egyesültek”...

Ezekután nem marad más hátra, minthogy a világ összes diplomatái tényleg kiszorítsák Európából Angliát, mint a zsidóság cinkosát, mert különben a „józlésü” debreceni szociálpolitikus biztosan retorziókkal fog élni...

Az új német történetkutatás csodabogarai

Az erfurti történetész-kongresszus megállapította, hogy a XIX. század történelmét a Rotschildok csinálták

Berlin, aug. 24. Erfurtban tartották a német történetészek első összejövetelüket az elmúlt évben.

Német történetészek. Ez a név jól cseng. Nem ember hallatára azonnal Mommsenre, Treitschkerre, Lamprechtre gondolunk. De a német történetészek voltak és a germán góg többek között volt egészen idegen, de tudományos munkásságuk ragyogása állandó és maradványértékét biztosítja a német historikusok kongresszusainak.

Ezeket a kongresszusokon mindig a nemzetiségű túlnyomó uralkodott, de szóhoz jutott egyszerűen a bíráló és a történelmi tudomány édeketlen és előítélet nélkül való kegyelmeinek a hangja.

A weimari köztársaság idején szabad főmunka volt a történetészek kongresszusa, ahol a fiatalabb erők szabadon megmérkőztek a konzervatív, vagy éppen nyíltan reaktív erőkkel.

Nemzetiszocialista történelmi tudósok

Erfurtban is megjelentek az ideán a fiatalabb tudósok. De milyen fiatalok?! Az öreg harcosok" gárdája mellett egész sor oly professzor, aki csak a nemzeti szocialista forradalomnak" köszönheti azt a dicsőséget, hogy rohamcsapatok éléről egyenesen valamely egyetem előadótermébe kommandozták át. Ezek az új emberek, akiknek nevét azelőtt senki sem hallotta, egyetlen mértékét alkalmazzák a világtörténelemmel és a történetfilozófiával szemben: minden tényt és minden gondolatot abból a szemszögből bírálják meg, hogy mennyiben igazolják, vagy mennyiben cáfolják a Harmadik Birodalom politikai és szellemi "forradalmát".

Hitler előtt barbárság volt

Igy az egyik docens minden habozás nélkül elbizonyosította, hogy Hitler előtt a közép- és kelet-európai területek "történelmenkénti zürzavar" alakítottak. Az egész világ új barbárságba esett vissza a XIX. század kultúra megsemmisítéséig, ha a nagy német változás nem állotta volna útját a romboló erők játéknak. De a vesztély tovább is fennáll mindenütt, azonban nem ők a zsidók és a marxisták, "mint Svájcban, ahol ma emigránsok csinálják a kulturtörténetet, lásd Thomas Mann-t".

Rotschildok csinálták a német történelmet

Az erfurti összejövetel szónoki teljesítményének a pálmája mindenesetre dr. Wilhelm Grau illelt meg. Dr. Grau az "Új német történelmi intézetének" zsidó osztályát vezeti s ebben a minőségben a "Rotschild házról" beszélt. Tudott dolog, hogy a vezetése alatt álló intézet legfőbb feladata abban áll, hogy a zsidók kártevését történelmileg is bebizonyítsa, éppen ezért Grau előadását illő érdeklődéssel várták. A hallgatóság nem csalódott. Dr. Grau nem csak azt fejtegette, hogy a Rotschild ház megalapító mohó, zsaroló és skrupulus nélküli zsidók voltak, hanem azt a véleményét is nyilvánította, hogy tulajdonképpen ők voltak a 19. század történelmének igazi lokomotív futói, akik egyaránt döntöttek a háború és béke fölött és egyaránt nagy hatalmak szerepé járszók a bel- és külpolitikában.

A Rotschildok spekulációik érdekében játszották meg a háború, vagy a béke játszámát, érdekeik szerint állottak hol a reakció, hol pedig a forradalom táborában. De sohasem voltak másra tekintettel, mint saját magukra és a zsidóságra. Így történt az, hogy Grau szerint a népek sorsát illető nagy kérdéseik végül, a nemzeti becsület és jólet kérdéseire válaszolva, aki 1799-ben meg a gettó egy ismeretlen zsidójaként éldegélt.

Egy nemzeti szocialista szindarab gyáros a mulkoriban "Rotschild győz Waterloónál" címen drámát adott elő, amelyből a csodálkozó németek arról vehettek tudomást, hogy Napoleon hadiszerecsényének nem Blücher és Wellington vetett véget és hogy Napoleon nem is azért vesztette el országát és trónját,

Mézők! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukció!), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve mely szakma érdekli.

fejezésével élve, a német egységet csak azért valósította meg, hogy a hatalmas birodalomban szabadabban tudjon seftelni.

Mi mindent találtak fel a Rotschildok

Mert minden Rotschildtól függött. Ő találta fel az imperiálist, ő vezette be a pénzügyi és gazdasági kérdéseket a nemzetközi kapcsolatokba. A Rotschildok komercializálták a politikát, tehát ők felelősek a demokrácia megszületéséért, amely viszont "megrontotta a népek erkölcsi életelményeit". Ők találták fel egyúttal "a munka nélkül való életet". Egész kulturánk elpusztult volna ennek a családnak a működése miatt, ha a gondviselés nem jelölte volna ki utódjaként, büneik megbosszulójaként és az emberiség megmentőjéül — Hitler Adolfot. A Führernek sikerült a Rotschildok gonosz elveit kiküszöbölni, a munkát jogaiba visszahelyezni és a német népnek egészséges erkölcsi egyensúlyát visszaadni. Tudott dolog, hogy ennek eredményeképpen a német nép már csak hallomásból ismeri a bankárok és gyárvezényesek, a nagybirtokosok és a panamista pártvezérek híreit.

Capitol Mozdgó

Holnap, csütörtökön premier! A legszebb, legnagyobb bécsi operettfilm! Az őszi szezon első meglepetése! Még olcsó helyárakkal!

Präter

Bécsi hangulat, bécsi vidámság, a legszebb bécsi zene! Főszereplők:

MAGDA SCHNEIDER,
Willy Eichberger

Ma utoljára: A BARÁTNŐ, Claudette Colbert, Fred Mac Murray.

Hogyan él az angol királyi család a Balmoral-kastélyban

Az uralkodó azt kívánja, hogy a kíváncsiak ne zavarják magánéletét

London, augusztus 24. A News Review "riportörédekéből" kedves képet fest az angol királyi család magánéletéről. A vikendeket és az ünnepeket a királyi pár és a gyermekek a Balmoral kastélyban töltik, most is a kastélyban tartózkodnak. A kastély jól őrzik és ugy a sajtó, mint a hivatalos helyek egész Anglia lakosságát ismételen kéri, ne zavarják a királyi család magánéletét, hagyják, hogy ünnepeit nyugodtan és csendben tölthessék el, mint bármely más angol család.

A minap például egy fiatal cserkész kerékpáron haladt el a Balmoral kastély előtt. Ott elfáradt, kerékpárját a falnak támasztotta és leült egy kőre. A kerítésen keresztül be lehetett látni a kastélyra és a cserkész egy nyitott mellékaját is talált. Belopózott a parkba. Egyszerre észrevette az ablakban Elizabeth és Margaret hercegnőket. A cserkész szívélyesen integetett a két hercegnőnek, akik visszaintegettek. A cserkész zsebkendőjét és meglobogtatta. Mire Elizabeth hercegnő, Anglia trónörökösnoje, a szobából zsebkendőjét hozott elő és visszalobogtatott. A "zsebkendőbeszélgetés" hosszabb ideig folyt, de hirtelen egy férfi jelent meg a kertben és közölte a cserkészzel, hogy üzenetet hoz a királytól. A királyt azt üzenete a kis cserkészeknek, hogy "reméli, nem veszi rosszszíven, de nagyon szeretné, ha nem maradna tovább itt és nem bámulna a kastélyra".

— Öfelsége biztos volt benne, hogy meg fogom érteni — magyarázta később a cserkész — hiszen öfelsége, természetesen, ünnepeken magánéletet akar élni és igazán én voltam a hibás, hogy "kémkedtem" a királyi család magánélete után.

A királynénak igen sok a dolga a háztartással

A Buckingham palotának iratlan törvénye egyébként, hogy a királyi gyermekek életének részleteit lehetőleg ritkán kell tárgyalni a nyilvánosság előtt, tehát első sorban a sajtóban. Természetesen kíváncsi riporterek és polgárok nem tudnak ellentánni a kíváncsiságnak, állandóan a Balmoral kastély körül ólalkodnak, hogy ellessenek egy-egy megrögzött mozzanatot a királyi család életéből. Így például egy újságírónak sikerült felfedeznie a királyi párt, amint a kastély közelében egy patakban halászott. A két kis hercegnő mellett állt és nagy figyelemmel szemlélte a horgászatot. A király szertartásos alkalmakra négy lovat, Holabbdát, Vizi-lliomot, Arumot és Liliant Balmoralba rendelte, de sétautjaira többnyire auton jár. Többibben visszautasította a kíséretet, mindig maga vezet és a kocsiiban egészen egyedül ül.

A királynénak igen sok a dolga a háztartással. Mindennel törődik és a minap elrendelte, hogy cseréljenek ki néhány függönyt és burorhuzatot.

A kis hercegnők sokat olvasnak és a parkban rövid szoknyában, dsemperben, kalap nélkül játszanak. Hivatalos alkalmakkor a hercegnők kalapot viselnek, még pedig első sorban azért, mert a királyi család engedett az angol kereskedelmi körök óhajának.

Attól féltek ugyanis, hogy a kis hercegnők állandóan kalap nélkül járnak, az súlyos veszteséget fog jelenteni a kalapipar számára, mert az angol kislányok leszoknak a kalapviselésről.

Az angolok nagyon kíváncsiak

Ha autók mennek el a Ballater Roadon, a kastély mellett egy-egy pillantást vetnek a királyi lak felé és ha meglátták a királyi család egy-egy tagját, másnap szelvényhosszában beszéltek Londonban. Ilyen kis történet volt például, hogy egy autós kiránduló rajtakapta a trónörökösnököt, amint a patak partján "kacsázni" tanította hugát, lapos kavicsokkal. Az autós szívélyesen üdvözölte a hercegnőket és ők a köszöntést kedvesen viszonzozták, de mingyárt utána bementek a parkba.

Sajnos, az angol polgárság nagyrésze kíváncsiabb, mint amilyen tapintatos. Mikor a királyi pár a hercegnőkkel a Craithie-temp-lomba megy misére, egész tömegek várakoznak, hogy láthassák az uralkodót és családját. A templom közhajásra van a kastély kapujától, mégis ezrével jönnek az emberek vasárnap a kis faluba és ott tanyáznak, néha még sátrat is hoznak magukkal, ha nagyon sít a nap. Egész autótábor áll reggelente a kis templom közelében és a tömeg vár, míg megérkezik a király, a királyné és a két hercegnő. A bámuló tömeg még vidékről is elzarándokol ide, hogy meglássa a királyi családot. A napokban Mrs. Annie Wright engedélyt kért, hogy három kis autobuszát 12 nagy autobuszra cserélhesse ki és ezeken szállíthassa a kíváncsi skótokat vasárnapon a templomhoz.

Megmaradnak a Balmoral hagyományai

A tömeget Edvard herceg "rontotta el", ő ugyanis nem követte apjának, V. Györgynek hagyományait és a kastély környékére szokta a tömeget. A kastély környékén általában az a vélemény, hogy VI. György király "nem esett messze a fájától", ugy felelevenítette apja hagyományait: az ünnepeket a legszűkebb körben, csendben tölti el: ő az "eszményi angol polgár". Craithie papja, mi-

Kor a minap Balmoralban fogadta a királyi családot, nem tudott ellenállni a kísértésnek és ezt mondotta:

— Hál' Istennek, megmaradnak Balmoral hagyományai. Egy évvel ezelőtt attól féltünk, hogy a völgy nyugalmának vége. Azok az idők békés hatottak az egész környékre és megzavarták rendes életünket. Ez most már elmúlt és nem tudom eléggé hangsúlyozni, mennyire örülök, mikor látjuk, hogy az apa méltó fia költözött a kastélyba.

Tiszta, természetes tej, mint bőrápolószer

A régi Rómában a tej volt a legfontosabb bőrápolószer. A római nő, aki adott valamit magára, arcát este egy pasztával vonta be, mely tejből és kenyérmorzskákból volt összekeverve. Ezt a réteget reggel számaréjtel mosta le. Hogy mily súlyt helyezett az ókor asszonya erre a kezelésre, megállapítható azon előkészületekből, amelyeket némely asszony igénybevett, hogy arcát ily módon kezelhesse. Néró feleségéről, Poppea-ról beszéltek, hogy ecéből 100 nőstényszámárból álló csorda volt állandóan a kíséretében. A XIX. század elején a tejkosmetika újra divatos lett. Ez esetben is egy császárné és pedig Josephine, a nagy Napoleon felesége volt az, aki közismerten ide kinézését tejápolással érte el, azáltal, hogy arcát oly tejjel fűrészte, amelyet megelőzőleg felforraltan — forró állapotban ibolyákra öntöttek.

Az ezután következő szűkebb években a tejkosmetika mindjobban feledésbe ment, annál is inkább, mert a tej a még emulziós alakban is gyorsan bomlásnak indul. Tovább is beszéltek bőrtéről, de végre majdnem teljesen feledésbe ment, hogy a "Crème" szó nem jelent egyebet, mint fölét, egészen közönséges tejfölt. Az évtizedek folyamán számtalan ilyen krém került forgalomba, de ezeknek rendszerint még csak a színiük se volt oly fehér, mint a krém ősi alakjában. Wlamennyi kizárólagosan különféle zsiradékokból és fagygyuból van összeállítva, mint a bálnavélő, marhavelő, mandula, olajbogyó, zselatin, vagy peptor. Ezek csupa növényi, ásványi, vagy állati zsiradékokból, amelyek állati hullák értékesítésénél mint melléktermékek kerülnek ki. A hölgyek naponként elkengetik ezeket a zsiradékokat azon jelszó alatt, hogy a jó teint fenntartása végett meg kell adni a bőrnek a kellő zsindékmennyiséget. Kétségtelen, hogy ez a szükséglet nagyrészt fennáll. Csak hogy sokszor elkerüljék figyelmünket, hogy az adagolt zsiradék mennyisége és minősége gyakran többet árt, mint amennyit használ. Aki hosszabb ideig foglalkozott bőrápolással, tudja, hogy sok esetben a vazelin, a disznózsír, róvénny olajok, sőt még az ezeknél sokkal célszerűbb kenőcsalapanyagok, mint a Lanolin, Eucerin, vagy az ezekhez hasonló készítmények is izgatják a bőrt, míg az egyszerű puderezés gyakran rövid idő alatt meghozza a kívánt eredményt. Ezen tények alapján joggal lehet arra következtetni, hogy a krémek nem tartalmaznak mindenkor a bőr részére szükséges anyagokat. Az epidermisnek egy hozzáillő és általa könnyen felvehető zsiradékra van szüksége. Ezen felismerés alapján már az ókorban is előnyben részesítették a tej használatát.

A tejkosmetika egyedüli hátránya a készítmények romlandósága, időközben teljesen kiküszöbölődött. Hosszas tudományos kísérletezések alapján sikerült tiszta sterilizált tejből kondenzált alakban a kozmetika részére méréselt áron tejjepreparátumokat létrehozni, amelyek külföldön Milkuderm Hautsahne (börtejzsír) és Milkuderm-Milch-Fettcrème (tejszínkrém) név alatt ismeretesek. A modern asszony így minden további nélkül alkalmazhatja a tejkosmetikát, anélkül, hogy ecéből saját istállót kelljen tartania. Az elért hatás ugyanaz, mint amelyet annak idején császári testvérei értek el: tiszta, nem izgatott, mindig üde, viruló kinézési arcból.

Dr. V. G.

HIREK

Időprognózis. Csökkenő, majd emelkedő nyomás az ország északi részeiben, többnyire boros ég, enyhe nyugati szél, továbbra alacsony hőmérséklet, esők elektromos kísérésekkel az egész országban, de különösen nyugaton és a hegyvidéken. Ma délben a városban 24 fokot mértek.

Francia becsületrendet kapott a Joint elnöke, Párizsból jelentik: I. D. Schweitzer, a Joint európai igazgatóságának alelnöke pénzügyi vezetője a francia becsületrend tagja lett. A magas kitüntetés méltó zsidó vezetői férfit ért, aki dr. Bernhard Kahn vezérigazgató mellett legtöbbet tett a kelet-európai zsidóság felépítésében. Schweitzer alelnök az erdélyi zsidóság ügyei iránt is mindig meleg érdeklődést és szimpátiát tanúsított és az ő 1925-ben Kolozsváron látogatása nyomán kerültek tető alá azok a zsidó speciális intézmények, amelyek az erdélyi zsidó Arvagondozó keretén belül a gyermekvédelem céljait szolgálják és az ő intézkedése alapján kaptak hathatós támogatást más zsidó intézmények is. Mint a Foundation igazgatója tagja a Kishiteler bankok létesítésében és felvirágztatásában is tevékeny részt vett.

Szeptember 22-ikéfé halasztották a csernovici légionáriusok perének tárgyalását. Bucarestből jelentik: Craioviai jelentés szerint a csernovici légionárius diákok tárgyalását szeptember 22-ére halasztották. A védelem kérvényt nyújtott be, hogy a tartózkodásukat a bíróság a tárgyalás napjáig szabadlábra helyezze. Valószínű, hogy a tárgyalást ma tárgyalja a törvényszék.

A létért való küzdelemben hathatós segítségére van a dolgozó egyének egy-egy polgár természetes „Ferenc József” keserűvizsgelgélként öngyomorra bevett azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos bélműködést és anyagcsereét. Az orvosok ajánlják.

Felakasztotta magát egy máramarosi asszony, mert nem tudott megfermi szomszédaival. Szigetről jelentik: Különös hátrérlő öngyilkosság történt tegnap Alsóvisó máramarosi községben. Nasui Mária 55 éves ottani asszony lakásán felakasztotta magát. Amikor a szomszédok a magános asszonyra akadtak, már halott volt. A nyomozás megállapította, hogy az asszony állandó viszályban állott szomszédaival, akikkel nem tudott megfermi. Ez annyira elkésztette, hogy elhatározta magát végtetes tettére.

Dr. Lengyel Miklós rendelőjét új szanatóriumába, str. Gojdu 3 szám alá helyezte át.

Hét évet kapott a gyilkos falusi verekedő. Szigetről jelentik: Halálosvégű kocsmai verekedés ügyében hirdetett tegnap ítélet a máramarosszigeti törvényszék színeti tanácsa. Román Béla és Román József felsővisói testvérek a tavaszal nagyot mulattak az egyik ottani kocsmában. Mulatozás közben a két testvér összeszólalkozott az egyik szomszédasztalnál iddógáló társasággal. Boros üvegeket és asztalokat csapdostak egymáshoz, pár perc múlva az egész kocsmá véres csatát ér színterét mutatta több könnyebb-súlyosabb sebesülte. Olari Ion, Sulter munkás oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövid kioldás után a kórházban kiszervezték. A törvényszék színeti tanácsa tegnap vonta felelősségre a verekedő testvéreket. A tárgyalás során megállapították, hogy az áldozatot Román József sebesítette meg halálosan. A törvényszék Román Józsefet emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek és hatévi fogságra, valamint háromszáz ezer lej kártérítésre ítélte, míg Román Béla héthavi fogságot kapott. A két testvér fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Dr. Lengyel Miklós rendelőjét új szanatóriumába, str. Gojdu 3 szám alá helyezte át.

Hét évet kapott a gyilkos falusi verekedő. Szigetről jelentik: Halálosvégű kocsmai verekedés ügyében hirdetett tegnap ítélet a máramarosszigeti törvényszék színeti tanácsa. Román Béla és Román József felsővisói testvérek a tavaszal nagyot mulattak az egyik ottani kocsmában. Mulatozás közben a két testvér összeszólalkozott az egyik szomszédasztalnál iddógáló társasággal. Boros üvegeket és asztalokat csapdostak egymáshoz, pár perc múlva az egész kocsmá véres csatát ér színterét mutatta több könnyebb-súlyosabb sebesülte. Olari Ion, Sulter munkás oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövid kioldás után a kórházban kiszervezték. A törvényszék színeti tanácsa tegnap vonta felelősségre a verekedő testvéreket. A tárgyalás során megállapították, hogy az áldozatot Román József sebesítette meg halálosan. A törvényszék Román Józsefet emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek és hatévi fogságra, valamint háromszáz ezer lej kártérítésre ítélte, míg Román Béla héthavi fogságot kapott. A két testvér fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Dr. Lengyel Miklós rendelőjét új szanatóriumába, str. Gojdu 3 szám alá helyezte át.

Hét évet kapott a gyilkos falusi verekedő. Szigetről jelentik: Halálosvégű kocsmai verekedés ügyében hirdetett tegnap ítélet a máramarosszigeti törvényszék színeti tanácsa. Román Béla és Román József felsővisói testvérek a tavaszal nagyot mulattak az egyik ottani kocsmában. Mulatozás közben a két testvér összeszólalkozott az egyik szomszédasztalnál iddógáló társasággal. Boros üvegeket és asztalokat csapdostak egymáshoz, pár perc múlva az egész kocsmá véres csatát ér színterét mutatta több könnyebb-súlyosabb sebesülte. Olari Ion, Sulter munkás oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövid kioldás után a kórházban kiszervezték. A törvényszék színeti tanácsa tegnap vonta felelősségre a verekedő testvéreket. A tárgyalás során megállapították, hogy az áldozatot Román József sebesítette meg halálosan. A törvényszék Román Józsefet emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek és hatévi fogságra, valamint háromszáz ezer lej kártérítésre ítélte, míg Román Béla héthavi fogságot kapott. A két testvér fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Dr. Lengyel Miklós rendelőjét új szanatóriumába, str. Gojdu 3 szám alá helyezte át.

Hét évet kapott a gyilkos falusi verekedő. Szigetről jelentik: Halálosvégű kocsmai verekedés ügyében hirdetett tegnap ítélet a máramarosszigeti törvényszék színeti tanácsa. Román Béla és Román József felsővisói testvérek a tavaszal nagyot mulattak az egyik ottani kocsmában. Mulatozás közben a két testvér összeszólalkozott az egyik szomszédasztalnál iddógáló társasággal. Boros üvegeket és asztalokat csapdostak egymáshoz, pár perc múlva az egész kocsmá véres csatát ér színterét mutatta több könnyebb-súlyosabb sebesülte. Olari Ion, Sulter munkás oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövid kioldás után a kórházban kiszervezték. A törvényszék színeti tanácsa tegnap vonta felelősségre a verekedő testvéreket. A tárgyalás során megállapították, hogy az áldozatot Román József sebesítette meg halálosan. A törvényszék Román Józsefet emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek és hatévi fogságra, valamint háromszáz ezer lej kártérítésre ítélte, míg Román Béla héthavi fogságot kapott. A két testvér fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Dr. Lengyel Miklós rendelőjét új szanatóriumába, str. Gojdu 3 szám alá helyezte át.

Beiktatták Kolozs megye új tanácsát. A megyei tanácsválasztások lezajlása után tegnap beiktatták Kolozs megye új tanácsát. Dr. Dunca Jenő megyeprefektus üdvözölte az új tanács tagjait, mely után a mandátumok igazolására került sor. A tanács tagok közül egyedül a nemzeti parasztpárti dr. Adonis Popov mandátumát nem látták igazoltnak, aki, mint a CFR jogi képviselője köztszövetséges s így a vonatkozó törvények értelmében nem lehet tagja a tanácsnak. Helyébe a nemzeti parasztpárt egy másik tanácsagot delegál. A mandátumok igazolása után a tagok letették az esküt megyei prefektus kezébe, majd megválasztották az új megyei tisztikart. A megyei tanács elnöke dr. Fabius Stefan volt szenátor lett, alelnökké pedig dr. Nemes Simion és Dr. Rusu Gheorghet választották meg. Titkárok: Racasan Vasile és Pop Virgil lettek.

Eljegyzés. Lebovits Ilonka és Viesel Dávid (Sighet) jegyesek. (M. k. é. h.)

Harmadszor is elhalasztották a nagybányai tanácsválasztást. Tudósítónk jelenti: A nagybányai tanácsválasztást az összes politikai pártok felkészültek az augusztus 29-re kitűzött községi tanácsválasztásra és úgy látszott, hogy most, végre megtartják a választást. Ez a régi álma a nagybányai lakosságának azonban most sem válik valóra, mert időközben, míg a pártok a bíróságnál letették a jelölését, a minisztertanács határozatot hozott, amely szerint Nagybánya város lakosságát felhívja, hogy október 24-én válasszon egy 18 tagú városi tanácsot. Az elhalasztást maga a liberális párt sem vette örömmel, mert sikerült egy román blokklistát összeállítania és így egész biztosan indul volna a választási küzdelembe. Az összes pártok furcsának vélik a közigazgatási választás harmadszori elhalasztását.

+ JEAN HARLOW emlékeztetése! 1911-1937
A ROYAL slágermozgó a holnap, csütörtöki szezonnyitását a tragikusan elhunyt fiatal művésznő emlékének szenteli és műsorra tűzi egyik legjobb alkotását:
A LÁTHATATLAN FRONT
című filmjét. Partnerai: FRANCHOT TONE és CARY GRANT.
Ünnepélyes szezonnyitási holnap, csütörtökön.
Rendes helyarárral: 22 és 27 plus 6. Diákoknak és munkásoknak kedvezmény.
Ma, szerdán utoljára. Az asszony és a hazug sag. Fősz.: Harry Baur és Alice Cocea.

Mit jelent a vidéki szülőknek Schwartz Menyhértnek oradeai lánynevelő intézete. Minden vidéki szülőnek legnagyobb gondjai közé tartozik gyermekei, de különösen lánygyermek elhelyezése, illetve iskoláztatása. Fenti intézet segítségével azonban ezen problémát könnyen és költségtőlmentesen megoldhatják. Az intézetben benntlakó diplomás tanárok készítik elő a növendékeket lelkükre és csak kísérettel mehetnek ki a városba, illetve iskolába. Nyelveket, zenét, tornát, stb. szintén benne tanulnak és ping-pong játékon kívül tenisz és jégpálya is van az intézetben, hogy a növendékek szabad idejüket kellemesen tölthessék el. Nagy súlyt helyeznek a nevelésre is, de fokozott mértékben szem előtt tartják, hogy a napi 5-szöri bő tápláló ellátás által fizikailag is szépen fejlődjenek a növendékek, mit az intézet orvosai is figyelemmel tartanak.

Ünnep előtt! Egy szerencsétlen, a háboruban nyomorékká lett sok gyermekes apa kéri a jószívű embereket, hogy a nagyünnep előtt gyakoroljanak vele szemben könyörületes s küldjenek életet, vagy pénzt neki és fiatal, keresetképtelen gyermekeknek. Címe: Wolf Léb Jónás, Icolodu Mare, jud. Simes.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

Szeptember 3-án tárgyalják Bratu professzor merénylőinek perét. Bucarestből jelentik: A brassói katonai törvényszék szeptember harmadikára tűzte ki azoknak a iasi diákoknak a tárgyalását, akik gyilkos merényletet követtek el Bratu rektor ellen. A katonai törvényszék elnöke Stroeie ezredes lesz.

Ófosi hír. Dr. Stanca Constantin egyet. m. tanár nőorvos szabadságáról visszaérkezett és rendelését folytatja Piața Unirii 7. sz. alatt d. u. 3-5. Telefon: 23-82.

Ghelmegeanu volt államtitkár szerencsés kimeneteli autókarambolja. Bucarestből jelentik: Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség érte Ghelmegeanu volt nemzeti parasztpárti államtitkár. Ghelmegeanu sógorának Alfréd Paximade chestornak, Marin ügyvédnek és Florescunak a társaságában Sinaia autózott. A kocsi Paximade vezette. Mikor a kocsi Otopenin áthaladt, a falu határában összeütközött egy másik géppel, amit Jean Miculescu mérnök vezetett. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a két autót összerúgta. Az utasok szerencsére csak könnyebb zúzódásokat szenvedtek.

Gyermek-délután a kolozsvári Napközi Otthonban

Augusztus 22-én, vasárnap délután rendezte meg a kolozsvári Zsidó Nőegylet második gyermekdélutánját a Napközi Otthon kerthelyiségében. Sok apró gyermek jött el szüleik kíséretében a délutánra, hogy szórakozzanak a gyermekdélután keretében összeállított és előadott műsorszámokban és részvételükkel hozzájáruljanak a Nőegylet által megrendezett délutánok mind anyagi, mind pedig erkölcsi sikeréhez. Ez meg volt mindkettő. Mert a fiatal művészszerzők öregeket meghazudtoló ügyességgel és rátermettséggel oldották meg feladataikat. Aki résztvett a délutánon, láthatta, hogy mennyi drága kincs van elrejtve a mi zsidó gyermekeink között. Mindegyik a tehetségnek, az ügyességnek a szépnek egy-egy aranyló csillaga. Ezt bizonyította be: Zelig Tibor az ő hegedűszámaival. Meglátszik rajta, hogy Hubay Jenő keze alatt tanult; kitünően szerepelt a Hochteit Rudolf tanítványából összeállított kvartett, melynek tagjai: Klein Béla, Farkas Bubi, Schwimmer Gabi és Klein Lall voltak. Nagy sikert aratott: Fischbein Judit, Strohi Chana és Weisz Juci táncszámaikkal, amelyeket nagyon-nagyon megtapsoltak. A zongora- és táncszámokat Farkas Magda látta el nagy sikerrel. Vágó Bubi és Léb Laci pedig Hacsek és Sajó tréfát artak elő nagyon ügyesen, nagy tetszéstől kísérve.

A gyermek nézőseregnek nagy élvezete volt a Sebestyén bácsi bábszínházában, amelyet nagy figyelemmel és fegyelmelzetten nézték végig. A kóferansz szerepét Léb Méri látta el talpraesetten, ügyesen.

A művészi programon kívül nagy siker mutatkozott a büftében is, ahol szünetben meg előadás után is a gyermekerek józian fogyasztott az ott felszolgált ételéből.

A Nőegylet ügyesen rendezte meg gyermekdélutánját, amelynek sikerét biztosította az érte dolgozó hölgyeknek fáradságos és önzetlen munkája.

Köszönetnyilvánítás. Hálás szívvel mondok köszönetet mindazoknak, kik engem drága édesanyám elhunyt alkalmából nagy fájdalomban résztvevőkkel felkerestek. Dr. Fennichel Mór.

Zeletzki nem Sanghaiban, hanem Bécsben tartózkodik. Bucarestből jelentik: Egyes lapok híradásával szemben, a Tempo úgy értesült, hogy Bruno Zeletzki. Bécsben tartózkodik, ahol bejelentett lakása van és hogy Zeletzki minden hónapban jelentkezik a román követségen. Zeletzki öccsét, Tony Seletzkit a minap nevezték ki a Skoda sanghai képviselőjévé. Egyébként Bruno Zeletzki ezölt két hónappal megvette az egyik legnagyobb bécskönyvéki birtokot.

Ha le akar fogyni, igyék reggel, délben és este egy-egy harmad pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mindig két órával az étkezés után. Az orvosok ajánlják.

Kérem, Egy szegény beteg varrónó, aki hónapok óta munkaképtelen, arra kéri a jószívű embereket, hogy adományukkal mentsek meg az éhhaláltól.

Schaom Asch: A nagy fal. Stefan Zweig ezt írja Asch könyvéről: Monumentális alkotás. Egy egész nemzedék tragédiája. Két hatalmas kötet. 600 lap 211 Lej. Lepengál Cluj. Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen zsidótárgyú jegyzéket.

Mindenkinek legdrágább kincse az EGÉSZSÉG
hogy biztosan megőrizhesse. Olvassa rendszeresen az Egészség című közegészségügyi folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, előfizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Regele Ferdinand 58. Telefon 972. Kérjen mutatvány-számot.

Megjelent!
Még mindig...
Barzilay István
novellás kötele
10 novella
az erdélyi zsidóság életéről, ifjúságának problémáiról, chaluc-mozgalmának mozzanatairól. Az első erdélyi könyv, mely irodalmi formában tárja fel az erdélyi zsidó nép életét. Megrendelhető 100 lej előzetes beküldés ellenében (vidékre még 10 lej portóköltség) az Uj Kelet kiadóhivatalában.

NE FELEJTSE EL SOHA!
NEM LÉTEZIK JOBB, MINT A
Prinzeros Gummy
Brilliant-Extra Primmissima és Luxus-Silken-finest minőségei.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Santandert lövik a felkelők

Caballero szítja az anarchisták és szindikalisták lázongásait a valenciai kormány ellen?

Valencia, augusztus 24. A kormány jelenti, hogy a felkelők repülői tegnap Granada városát bombázták és a felkelők tüzere is állandóan lőtte a várost. Este 10 óra körül géppengyvertű is hallható volt.

A kormányhaderők jelentése szerint a santanderi arcvonalon tegnap visszaverték a felkelők harcikoskai által támogatott támadását. Néhány tankot szétlőttek a kormánycsapatok.

Ezzel szemben Salamanca a következőket jelenti: Tegnap délután nagy előnyomulást tettek a felkelők haderők és elfoglalták Cojino falut, valamint a Tonto hegyet. A biscayai fronton a felkelők több falut, Errerat, Montosat, Ontanezt, Traslavinat, Villasusot, Cruzt és Porsenat foglalták el.

Santanderből jelentik, hogy a felkelők rommálították Torrelaveja és Arenas de Iguña helyiségeket számos áldozatot ejtve. A felkelők elfoglalták a Monte Molomagaslatot is, melyről Santander most már a nemzeti útegek lőtávolába került. Magában Santanderben, amint a Havas jelenti, arra, hogy tegnap délután megkezdődött a város rendszeres lövete, valóságos pánik tört ki. A lakosság fejvesztett menekülésbe kezdett, ami tekintettel a nagyarányú tulzufsultságra, egyenesen katasztrófális méreteket öltött. A rend mindenütt felbomlott és a védelmi bizottság teljesen tehetetlen.

A Negrin-kormány energikus fellépése

A Stefani hírszolgálati iroda azon jelentését, hogy Valenciában belügyi zavarok törtek ki, most a Havas iroda is megerősíti. Eszerint a Negrin-kormány az egyre erősödő anarchoszindikalista ellenállás letörésére egy az orosz GPU-hoz hasonló szervezetet állított fel, ami ellen az anarchista szervezetek tegnap röpiratban tiltakoztak. A röpiratokat osztogató anarchisták és a karhatalom között több helyen nyílt fegyveres összetűzésre került sor, melynek folyamán három szindikalistát letartóztattak és kivégeztek. A Negrin-kormány ezen energikus eljárása elégedetlenséget váltott ki a szélsőbaloldali körökben, amit állítólag Largo Caballero volt miniszterelnök a Negrin-kormány megbuktatására akar kihasználni. Az a hír, hogy elfogatási parancsot adtak volna ki Caballero ellen, nem nyert megerősítést.

Rejtélyes repülőátadás egy angol hajó ellen

Perpignan, augusztus 24. A Noemi Julia angol kereskedelmi hajó Port Wedreba érkezett. A kapitány elmondta, hogy tegnap délelőtt egy repülőgépet két bombát dobott le a hajóra, de abban nem tettek kárt. Jóllehet csak 10 méternyire estek le attól. Port Vendresbe angol torpedóromboló hajó érkezett, amely el fogja kísérni a Noemi Julia hajót Barcelonába, ahová a rejtélyes repülőátadás miatt nem tudott eljutni.

Újabb nyilatkozat a cseh-portugál affér ügyében

Prága, augusztus 24. A CTK jelenti, hogy a kormány újabb közleményt adott ki a Portugália és Csehszlovákia közti viszony megszakításával kapcsolatban, rámutatva arra, hogy Csehszlovákiát nem terheli semmilyen felelősség ebben az ügyben és nem is fog többet azzal foglalkozni.

Engedélyezték a máramarosi görögkeleli püspökség felállítását

Bucuresti, aug. 24. Királyi kézirat által engedélyezték a máramuresti orthodox román püspökség felállítását.

A csehszlovák kormány belement a szállítási feltételekbe, de csak a kért géppengyvertípus megváltoztatását kérte.

Halálra ítélték egy volt minisztert

Bilbaoból jelentik: A Havas jelentése sze-

rint a hadbíróóság halálra ítélte Manuel Castrot, a baszk kormány volt iparügyi miniszterét. Ugyanezen a tárgyaláson halálra ítélték még Cecilio Serrano és Jose Angel Irasabal katonatisztet, akik a baszk kormány szolgálatában állottak.

Serétes puskával sétája közben meglőtték dr. Roth Hugó kolozsvári ügyvédet

Csak könnyen sebesült meg dr. Roth Hugó

Cluj, aug. 24. Az Uj Kelet tud.) Kedden este rejtélyesnek látszó baleset ügyében kezdte meg a nyomozást a kolozsvári rendőrség. A központi rendőrséghez került uton az az értesülés érkezett, hogy a Feleki-uton egy férfit ismeretlen tettes lelőtt és elmenekült. Mire a mentők a Feleki utra kitértek, a sebesült egy arra haladó autón a városba hajtott. Mínt hogy az állítólagos merényletnek egyetlen tanuja sem jelentkezett a rendőrségben, Orlescu szolgálatos rendőrtiszt nyomozást kezdett a rejtélyes eset körülményeinek megállapítására. Később jutott a rendőrség tudomására, hogy az állítólagos merénylet áldozata nem más, mint dr. Roth Hugó, az ismert kolozsvári ügyvéd.

Az Uj Kelet munkatársa a városban hamar elterjedt hír vétele nyomán felkereste dr. Roth Hugó lakását, ahol dr. Roth Hugóné azt a felvilágosítást adta, hogy férjét sétája közben baleset érte. A Feleki uon egy játszadó

zó gyermek Flobert-puskájából serétek érték a lábát. Az ügyvéd autón érkezett haza, a lakásról telefonáltak az orvosért és a Zsidókórházba szállították.

Ezután a Zsidókórházba hajtottunk, ahol dr. Horváth József rendőrkészvezetővel az élen a rendőrségi nyomozóközögek is jelen voltak. Munkatársunknak alkalma volt Roth Hugó dr.-ral is beszélni. Megállapítottuk, hogy az ügyvéd állapota valóban nem súlyos és nyugodt hangnemben mondta el, hogy sörreltől lőtték le, játszódozó gyermekek és hogy egyáltalában nem érzi rosszul magát. A röntgen vizsgálat után, mikor s sorokat írjuk, Roth Hugó dr.-t a mítűbe szállították fel, ahol dr. Roth Márceel egy. tanár vette ki combjából és lábszárából a seréteket. A mítűt után dr. Roth Hugót hazaszállították lakására. A rendőrség a késő esti órákban nem adott még ki hivatalos jelentést az ügyben.

Selekt Mozgó

Silvia Sidney

feledhetetlen alkotása:

Pillangó kisasszony

PUCCHINI örökbecsű operájának filmváltozata.

Az alkotmány módosítása segítségével próbálja meghosszabbítani hatalmát Tatarescu

Mese a kisebbségi jogszerinti szenátorok veszedelméről

Bucuresti, augusztus 24. A politikai helyzettel foglalkozva a Timpul úgy értesül, hogy a kormány maradásának, vagy távozásának kérdése október közepe táján fog megoldást nyerni. Bel- és külpolitikai helyzet egyaránt ezt az időpontot veszi a legalkalmasabbnak. A kormányutódlás napirendre tűzésére. Afelől még nem döntött véglegesen a kormány, hogy összehívja-e a parlament rendkívüli ülészakát. Amennyiben a liberális kormányzás a jövő év februárjál meg hosszabbítódna, akkor október tizenötödikén rendes ülészakára hívják össze a liberális parlamentet és megszavaztatják vele a jövő évi költségvetést.

A kormány most tanulmányozza a hatalman maradás meghosszabbításának különböző lehetőségeit. Ezek között szerepel az alkotmányos nemzetgyűlés összehívásának kérdése. Ennek sürgősségét kormánypárti körökben azzal indokolják, hogy a legközelebbi választások során számos kisebbségi politikus tizedszer jutna mandátumhoz, ami a jelenlegi alkotmány értelmében jogszerinti szenátorokra minősíti őket. Ezt elkerülendő oly értelemben akarják módosítani az alkotmány idevonatkozó rendelkezését, hogy a jövőben a jogszerinti szenátoroknak ez a kategóriája megszűnik. Mondanunk sem kell, hogy a ki-

sebbségi politikusok tömeges jogszerinti szenátorságának veszedelme teljesen légből kapott. A kisebbségi politikusok között legfeljebb öt-hat van olyan, akik több ülészakon át szereztek mandátumot; a többiek legfeljebb öt-hat ízben való megválasztásra hivatkozhatnak. Az alkotmány módosításával járó különleges procedura azonban módot adna a liberális kormányra, hogy jó néhány hónappal hosszabbítsa meg uralmát, sőt arra is, hogy az alkotmányozó nemzetgyűléssel kapcsolatos választásokat levezesse.

Tatarescu miniszterelnök ma reggel Kolozsváron keresztüljött a fővárosba érkezett és előbb Cancico pénzügyminiszterrel, majd Antonescu külügyminiszterrel tárgyalt hosszasan. Később Franasovici közlekedésügyi miniszter fogadta Tatarescut. Aki munkatársaival folytatott eszmecsere során megállapította, hogy szorosabban vett politikai kérdések pillanatnyilag nem foglalkoztatják a parlamentet. Tatarescunak Hodza cseh miniszterelnökkel folytatott megbeszéléseiről hivatalos közleményt nem adtak ki, mert a találkozásnak nem volt hivatalos jellege. Ezzel szemben Tatarescu állítólag igen meg van elégedve tárgyalásai eredményével.

Gyomor és béllelfuvódás

eseteiben, epe, máj és vese zavaraiiban, górcsós székfekedésben, savtúltengés, gyomorerős, hányinger, ideges állapotoknál az orvosok a legmelegebben ajánlják a világhírű amerikai „Gastro D.”-t.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Japán csapatok partraszálltak Sanghaiban

(Elsődali cikkünk folytatása)

Tokió, augusztus 24. (Rador). Sanghaiból kapott híradás szerint a japán csapatok, amelyeknek sikerült tegnap a kikötő északi sarkában partraszállni, az éjszaka folyamán két kilométernyi mélységben előnyomultak. A „halál osztag”-nak nevezett különítmény a japán hadihajók és repülők határoló tüze mellett képezte az előrsöt. A partraszállás páncélos motorosonakokon ment végbe. Számos japán katona életét veszítette, de a partraszállás a golyóeső ellenére is megtörtént. A japánok azután megindították az offenzívát.

Kínai forrásból közlik, hogy a kínai csapatok ma reggel visszaverték a Woosungtól délre partraszállott japán csapatokat. A szárazföldön alig maradt néhány japán katona, akiket hevesen támadtak a kínaiak és visszazoritottak a tenger felé. Az Usung helység közelében tovább folyik a japán csapatok partraszállása. A partraszállás azonban súlyos veszteségekkel jár a japánokra nézve a kínaiak állandó tüzelése következtében.

A japánok ezidőszent Tienstin-Pukai vasutvonal mentén harcolnak és Sanghai környékén folytatják előnyomulásukat.

Pekingi jelentés szerint Teh herceg, a Mongolia parancsnoka visszaverte csapatával a kínaiakat, akik be akartak hatolni Mongoliába.

Kína válasza az angol jegyzékre

Londonból jelentik: A londoni kínai nagykövét utasítást kapott kormányától, hogy közölje az angol kormánnyal, miszerint Nanking eivben hajlandó elfogadni az angol javaslatokat a kínai és japán csapatoknak és hadihajóknak Sanghai vidékéről való visszavonulására vonatkozólag. Ezt azonban ahhoz a feltételhez kötik, hogy előbb japán is akceptálja a javaslatot.

Újabb huszonkét trockijistát végeztek ki

Moszkva, aug. 24. Az egyik leningrádi lap jelel, hogy a leningrádi keletben augusztus 22-én az ellenforradalmi trockista csoportnak újabb huszonkét tagját ítélték halálra. Az ítéletet azonnal végre is hajtották. A kivégzettek tömegmérgezésekkel, robbantások kíséretével, stb. vádolták.

LEGUJABB SPORT

Venus-Admira 3:0 (1:0)

Bucuresti, augusztus 24. Az Admira ma játszott a harmadik meccset Bucurestiben. Az Admira ellenfele a Venus volt, mely 3:0 (1:0) arányban megérdemelten győzött a fáradt osztrák bajnokcsapat fölött. A mezőny legjobb embere Bodola volt, aki régi nagy formájában játszott és mind a három gólt ő rugta. Fenomenálisan védett Iordachescu.

Előzőleg a Ripensia-Rapid mérkőzést játszották le, mely 1:1 (1:0) arányban döntetlenül végződött. A mérkőzésen 10 ezer néző vett részt. A Curentul című lap serlegét a Venus nyerte.

ONKURAT

Külső postára
pléttó in num.
No. 224718/029.

10. Telefon: 13-60.
Havonta 110, negy
évre 900, egyszévr
Hídre: Havonta 2
Hídre 12, egyszévr
Hídre díjazás
„KELLET” a trans
szérség egyetlen
ja. Cikkünk után
törte megjelölés

Német tud

Angliában külön
zal, hogy a Német
soknak hozzájuk
szerezzen. A régi k
ebben nem azok ill
nagy tudományos
törvényesen ok k
ára. Gyassuk a N
of Science and L
tanmas vedeméte
set az elmozdított
met és zsidó tud
A jelentős szemé
különböző tudost ju
kozunk csak 101
emelyezést. Karsák
nyolcszázán szófó
szágában, 776-en j
lando tudományos
tek többségét Angli
Talan említsük meg
a tudósoknak a sz
aszt jelenti, hogy a
táztították ki őket
szolgálatából. Kevés
gához ragadta ezek
és felfedezésük r
tudományos életéne
Azok az országok
váltak a Németors
késéskivül gyafat
tékben és megbecsü
Az egyetlen vesz
metszrag, amelyne
nem banják, ha el
mányos fénye.

Legendák

Bizonyos, hogy a
lócsere mas irányt
közök össze a pont
egy-cszenek a min
lyei a nyitványo
közvetlenül nagy t
latos hiszekenysege
Nincs az a szemé
ket fel ne lehetne
agasság kontósébe.
A pománai zsidó
szózatossan, nap-na
a tények efféle me
gek megfőzésésér
Ilyen például az
Mekkorákat út n
magyodoba az ideg
rüen, de elviselhet
életet. Ezek a ut
mind zsidók,
Ennek a legendán
Kiderül a hivatal
hogy alig 16.000 kí
kás dolgozik a kü
toknál, az összesen
százaléka.

Az Universal a m
teskedelemben való
nyitani egy erfe a
dikával, amelyből m
a zsidók által a leg
falt pályán is a ron
séget képvisel.
A kormány az a
kifédésével szeretné
hahogy meghosszabb
lansztozza, hogy h
az alkotmány vonat
a legközelebbi vála
mint harminc kiseb
gát a jogszerinti sz
Es mi az igazság?
Az, hogy a magy
egyetlen vezetője se
kefesztil mandátum
zetője, Hans Otto R
aki a jogszerinti s
málhat.

Ezért akarják, lle
ják módosítani az a
Legendákkal tartj
tás atmoszféráját a
Es a szomorú az, h
nyomó többsége h
ban.